

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnar frá 10. mars 2017

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um breytingu á lögum um ársreikninga, nr. 3/2006, lögum um hlutafélög, nr. 2/1995, og lögum um einkahlutafélög, nr. 138/1994 (skil ársreikninga).
Ráðuneyti	Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið
Stig mats	☒ Frummat, sbr. 1. gr. ☐ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	11. júní 2019.

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifaþáttum fyrir ríkið

1. Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifaþættir á fjárhag ríkissjóðs

a) Hvaða fjárhagsgreining, rekstraráætlanir, reiknilíkön eða önnur áætlanagerð hefur farið fram við undirbúning fjárhagsmatsins?

Með lögum nr. 73/2016 um breytingu á lögum um ársreikninga, nr. 3/2006, voru gerðar breytingar sem miðuðu að því að bæta skil ársreikninga og bregðast við þeim vanda sem er uppi vegna fjölda félaga sem ekki skila ársreikningi. Með lögnum voru gerðar breytingar til að tryggja að öll félög sem falla undir lög um ársreikninga skili ársreikningi til opinberrar birtingar. Einnig voru styrktar heimildir ársreikningaskrár til að leggja á sekt vegna vanskila á ársreikningi. Þá var heimild til að krefjast skipta á búi félags sem ekki skilar ársreikningi til opinberrar birtingar færð frá hlutafélagaskrá til ársreikningaskrá og tímamörkin stytt og ráðherra veitt heimild til að setja reglugerð um framkvæmd við gerð kröfu um skipti á búi félags.

Ljóst er að verulegur kostnaður hlýst af því að krefjast skipta á búi þeirra félaga sem ekki skila ársreikningi til opinberrar birtingar en þegar ársreikningaskrá gerir kröfuna þarf að leggja fram tryggingu vegna kostnaðar við slitin en á móti verði gerð krafa sem því nemur í búið þegar það er gert upp. Einnig þarf að hafa í huga að dómstólar þurfa að geta tekið við þeim málum sem fara í þennan farveg en gera má ráð fyrir að fyrstu árin verði fjöldi slíkra mála töluverður meðan unnið er að því að bregðast við uppsöfnuðum vanda síðustu ára vegna vanskila á ársreikningum. Hinn 31. maí 2019 höfðu 2.066 félög ekki skilað ársreikningi fyrir reikningsárið 2017. Þær lagabreytingar sem nú er unnið að miða að því að fækka þeim félögum sem fara í slitameðferð, annars vegar með því að skerpa á heimildum hlutafélagaskrár til afskráningar félaga þannig að í einhverjum tilvikum sé hægt að afskrá félag í stað þess að krefjast skipta á búi þess. Hins vegar að ársreikningaskrá verði í undantekningartilvikum heimilað að fella niður álagðar sektir vegna vanskila á ársreikningi. Þannig er gert ráð fyrir að þeim félögum sem fara í slitameðferð fækki en á þessu stigi er ekki unnt að greina hve mikil fækkunin verður og um leið og um leið að hvaða marki kostnaður ríkissjóðs lækki.

Gangi áformin eftir er ekki gert ráð fyrir því að frumvarpið feli í sér auknar tekjur eða gjöld fyrir ríkissjóð. Ekki er gert ráð fyrir neinum fjárhagsáhrifum á afkomu ríkissjóðs.

b) Helstu forsendur sem áætlanir byggja á og næmni niðurstaðna fyrir frávikum

Á ekki við.

c) Eru fjárhagsáhrif tímabundin eða varanleg?

Á ekki við.

d) Skorður sem eru settar fyrir útgjöldum og hvatar sem geta haft áhrif á útgjaldaþróun

Á ekki við.

e) Aðskilin umfjöllun um brúttóáhrif á tekjuhlið og gjaldahlið en einnig tilgreind nettóáhrif á afkomu

Gangi áformin eftir er ekki gert ráð fyrir því að frumvarpið feli í sér auknar tekjur eða gjöld fyrir ríkissjóð. Ekki er gert ráð fyrir neinum fjárhagsáhrifum á afkomu ríkissjóðs.

2. Tekjubreytingar

Á ekki við.

3. Útgjaldabreytingar

Á ekki við.

4. Eignabreytingar

Engar.

5. Aðrir áhrifaþættir varðandi ríkisfjármál

Á ekki við.

a) Samræmi við viðmið og sjónarmið um fyrirkomulag á útgjaldastýringu og umbúnað í fjárlögum

b) Samræmi við viðmið um framsetningu fjárlaga og reikningshaldslegan grundvöll samkvæmt lögum um opinber fjármál

c) Uppbygging skattkerfis og tekjuöflunar ríkissjóðs

d) Forsendur og umbúnaður þjónustugjalda – lagakröfur

e) Rekstrarform ríkisstarfssemi

f) Opinber innkaup og útboð

g) Eignaumsýsla ríkisins

h) Réttindi og skyldur ríkisstarfsmanna

i) Ríkisstyrkir og ívilnanir, þ.m.t. samræmi við reglur ESA, sbr. 61. gr. EES-samningsins. Ath. tilkynningarskyldu með tveggja mánaða fyrirvara.

B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun

1. Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:

a) í gildandi fjárlögum

Á ekki við.

b) í fjárlagafrumvarpi komandi árs

Á ekki við.

c) **Í fimm ára fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar**

Á ekki við.

2. **Hafi ekki þegar verið gert ráð fyrir útgjöldum við verkefni, hvernig er þá ætlunin að finna þeim stað innan útgjaldaramma málaflokks t.d. með tilfærslu fjármuna eða með því að draga úr öðrum útgjöldum?**

Á ekki við.

3. **Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu?**

Á ekki við. |

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

1. **Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið**

Efni frumvarpsins snýr ekki að einstökum mörkuðum heldur atvinnulífinu/samfélaginu í heild.

2. **Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnsýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur? Sbr. lög nr. 27/1999.**

– Sjá leiðarvísinn „Grunnmat á eftirlitsreglum“

Frumvarpið hefur áhrif á eftirlit ársreikningaskrár. Hinn 31. maí 2019 höfðu 2.066 félög ekki skilað ársreikningi til opinberrar birtingar en gera má ráð fyrir að frumvarpið hafi áhrif á stærstan hluta þessara félaga.

Með frumvarpinu verður lagt til að gerðar verði breytingar á lögum ársreikninga, lögum um hlutafélög og lögum um einkahlutafélög.

Ekki hefur verið leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur.

3. **Samkeppnisskilyrði**

a) **Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða kvóta)**

Á ekki við.

b) **Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til hluta starfandi fyrirtækja)**

Á ekki við.

c) **Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd)**

Á ekki við.

d) **Takmarkanir á frumkvæði fyrirtækja til að stunda samkeppni með virkum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér að fyrirtæki verði undanþegin)**

samkeppnislögum eða ef fyrirtæki bera skyldu eða eru hvött til að skipta með sér hvers konar viðskiptalegum upplýsingum)

Á ekki við.

D. Önnur áhrif

- 1. Áhrif á fjárhag sveitarfélaga, sbr. 129. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011**
– Ath. að skylt er að leggja slíkt mat fyrir Samband íslenskra sveitarfélaga til umsagnar og tilkynna niðurstöðu máls til samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytisins
Ekki er gert ráð fyrir að frumvarpið hafi áhrif á fjárhag sveitarfélaganna.
- 2. Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi)**
– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með fjögurra mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011
Á ekki við.
- 3. Áhrif á tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu, sbr. lög nr. 57/2000**
– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með þriggja mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011
Á ekki við.
- 4. Áhrif á byggðalög**
Á ekki við.
- 5. Áhrif á frjáls félagasamtök**
Á ekki við.
- 6. Áhrif á jafnrétti kynjanna**
Gert er ráð fyrir að frumvarpið hafi fyrst og fremst áhrif á þau félög sem ekki hafa skilað ársreikningi til opinberrar birtingar innan þeirra tímamarka sem kveðið er á um í lögum um ársreikninga en hinn 31. maí 2019 höfðu 2.066 félög ekki skilað ársreikningi vegna reikningsársins 2017. Það er talið að áhrif frumvarpsins séu þau sömu á eigendur og fyrirsvarsmenn þessara félaga, óháð kyni, og að það hafi lítil sem engin áhrif á stöðu kynjanna innan þeirra. Ekki verður séð að frumvarpið hafi áhrif á jafnrétti kynjanna og því ekki talin þörf á að jafnréttismeta það frekar.
- 7. Áhrif a lýðheilsu**
Á ekki við.
- 8. Áhrif á menntun, nýsköpun og rannsóknir**
Á ekki við.
- 9. Áhrif á möguleika einstaklinga og fyrirtækja til að eiga samskipti þvert á norræn landamæri**
Á ekki við.
- 10. Áhrif á stjórnslu, s.s. hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni**

Á ekki við.

11. Áhrif á stöðu tiltekinna þjóðfélags hópa, s.s. aldurshópa, tekjuhópa, mismunandi fjölskyldugerðir, launþega/sjálfstætt starfandi/utan vinnumarkaðar

Á ekki við.

12. Áhrif á umhverfi og sjálfbæra þróun

Á ekki við.

E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á

1. Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag

Gangi áformin eftir er ekki gert ráð fyrir því að frumvarpið feli í sér auknar tekjur eða gjöld fyrir ríkissjóð. Ekki er gert ráð fyrir neinum fjárhagsáhrifum á afkomu ríkissjóðs.

2. Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á

Á ekki við.

3. Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat)

Verði ekkert aðhafst má ætla að ekki fái skýr mynd af viðskiptalífínu hér á landi þar sem forsenda þess er gagnsæi viðskiptalífs með birtingu ársreikninga og sú heildarmynd og tölfræði sem fæst með þeim upplýsingum sem þar koma fram. Forsenda þess að fá að reka félag með takmarkaðri ábyrgð félagsmanna er upplýsingagjöf sem m.a. felst í opinberri birtingu ársreikninga slíkra félaga. Skortur á upplýsingum um rekstur slíkra félaga getur haft alvarlegar afleiðingar fyrir samfélagið og erfiðara verður að fá rétta mynd af misnotkun á hlutafélagiforminu þær upplýsinga ekki birtar. |

F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati

1. Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR?

2. Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma?

3. Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin? |